

1865-07-08

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

'Hjemmet'

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Bagnères-de-Luchon

Arkivplacering:
FA 2-021-00054; F7

Keywords:
Travel letter, travel letters

SUMMARY

An extensive travel letter with detailed descriptions of the nature in the Pyrenees.

TRANSSKRIFTION

Bagnères de Luchon d 8 Juli 1865.

"Hvor var det nu, jeg slap sidst?" er det stadige Spørgsmaal, naar jeg begynder et nyt Reisebrev. Endte Brevet i Pau, eller naaaede det hertil? Jeg kan ikke erindre det, men da Veien fra Pau hertil ikke frembød synderligt Interessant vil jeg hellere springe den over, end omtale den 2 Gange.- B. de Luchon er et af de mest anseete Badesteder i Frankrig for dets kraftige Svovl- og Jernholdige Kilder, som allerede vare bekjendte i Oldtiden, men det er kun en saare ringe Deel af de Reisende som komme her for at drikke og bade sig i Svovlbrintevandet. De allerfleste komme her, for at "ligge paa Landet" i et Par Sommermaaneder og endeel ere, som jeg, flygtige Fugle, der kun ville see den smukke Natur og observere "Selskabet".- Saisonen er her i fuld Gang, men den naar dog først sit Høidepunct i næste Maaned.- Dog var det bedste, d.v.s. bedst beliggende og største, Hotel allerede fuldt, saa at jeg maatte søge det næste (efter Murray's Liste): Hotel d'Angeleterie, som er fortræffeligt. Jeg har et smukt, rummeligt, luftigt Værelse med et lille Kabinet til Garderobe og ypperlig Udsigt til 2 Sider, men det koster ogsaa 8 francs om Dagen.- Alle Hotellerne, samt Kafeer, Boutiker, osv ligger ved en lang, skyggefuld Alle af 4 Rækker gamle Lindetrøer, hvor der til enhver Tid paa Dagen er livlig Færdsel af Badegjæsterne, af ankommende Reisende, af Udleiere af Vogne, Heste, Æsler af Udsælgere, osv.- Desuden udstrækker der sig fra den lille By 3 andre, lange skygge-fulde Alleer og ligebagved Hovedalleen er der i Zigzag anlagt Spadseregange paa den skovbevoxede Bjergskraaning der føre op til smukke Udsigtpuncter og til en Kilde med reent kjøligt Vand: Fontaine d'Amour.- Kan man forlange mere til dagligt Brug?- Men det kan ogsaa gjøres fornødent, thi her er som oftest meget varmt, saa at man befinder sig bedst med at røre sig saalidt som muligt og kun i Skygge.- Den første Dag jeg var her, anvendte jeg til at orientere mig og besse alle de nævnte Herligheder, Udsigten til de prægtige Bjerge som tæt omsluttede Dalen indbefattede.- Den følgende

Dag gjorde

jeg en Udflugt tilvogns (da det gaaer meget steilt opad, kører man meget fornemt med 4 heste) til en høitliggende Dal længere inde imellem Bjergene, ved Foden af de høieste Bjerge, der danne Grændsen mod Spanien.- Det var en meget heed Dag og det var derfor heldigt, at jeg ikke havde foresat mig at gjøre nogen større Bjergvandring fra Hospicet.- Jeg søgte strax ind i Bøgeskoven, som havde givet en ubetalelig Skygge paa en Deel af Kjøretouren, og besaae der et lille men smukt Vandfald og fulgte derpaa langs ned med den brusende og buldrende Elv i den Tanke at naae til et andet Vandfald, men da jeg efter nogen Tids Vandring nedad Bakke følte mig noget udmattet af Varmen, opgav jeg at gaae videre og steg i mit Ansigts Sved atter op til Hospice, hvorfra jeg, efter at have pustet lidt, steeg et Stykke opad Veien til Passet: Porte Venasques indtil jeg naaede de første, store Snemasser, under hvilke Bjærgstrømmen vælder ud og hvor jeg fandt en mængde Alpeplanter, bl. A. Alperoser. Her var deiligt kjøligt, men jeg kunde ikke dvæle, da jeg var altfor varm og steeg derfor ned til Hospice og kjørte hjem.- Det var en nydelig Tour, men jeg var ikke glad, fordi jeg havde følt mig saa mat og gammel. Næste Dag var det quælende Hede, "une mauvaise journée", saa at man ikke kunde komme længere end udenfor sin Dør og Fod for Fod trippede lidt afsted i de skyggefulde Alleer.- Jeg sad derfor hjemme næsten hele Dagen og læste og skrev og tegnede.- Først om Aftenen gik jeg som sædvanligt op til det engelske Anlæg ved enden af Alleen, hvor der opføres ret smuk Musik og hvor hele beau monde er samlet.- Igaar, Fredag, kjørte jeg atter med Firspand til den smukke Dal, Vallé de Lys, der udmærker sig med en mængde smukke Vandfald, blandt hvilke det betydeligste, Cascade d'Enfer, allerede langt borte præsenterede sig fortræffeligt.- Det har fri Beliggenhed lige for Enden af Dalen, der lukkes af en steil Klippeveg, hvorover de snedækte Bjergtoppe hæve sig. Fra disse nedstyrter en Vandmasse, omtrent som Giessbachs, men sammentrængt i en smal Kløft med flere Terrasser der danne en Række af Fald, blandt hvilke 2 have en meget betydelig Høide af henved 200 Fod. Det nederste kan man nærme sig langs en smal Klipperand, lige til dets Fod, hvor det bedøver med sin Larm og forfrisker med sin Støvregn indtil den sidste gjør sig altfor

behagelig og jager En bort.- Man stiger derpaa ad en lang Omvei op til Toppen af dette Fald, hvor der er kastet en Bro over Svælget for at see Faldet fra ovenaf.-

Derefter stiger man i Zigzag op til det næste og skønneste Fald, hvor Naturen har "arrangeret" Udløbsaabningens Form og Klippevæggen derunder saa fortræffeligt til at vise Vandets Fald paa den allerfordelagtigste Maade, at man ikke kan blive den Forestilling quit, at Mennesker have havt en Haand med i Spillet, uagtet dette er aldeles umuligt. Til Slutning stiger man op over dette Fald, hvor man atter betragte det fra oven af, ligesom Handeikes (?) Faldet, med hvilket det har megen Lighed, kun at Vandmassen er mange Gange mindre, men saa kan man igjen see Faldet lige til Bunden. Denne ret betydelige Opstigning havde ikke trættet mig det Mindste, thi Luften var ikke varmere, end jeg nu finder tilpas og jeg spurgte nu min Fører, om han ikke kunde føre mig noget høiere op, om muligt til de saakaldte "Gletschere", der her ikke er Andet end store Masser af fjorgammel Sne, men som her i Pyrenæerne ligger meget høit oppe. Han svarede: " Jo, men det var en meget besværlig Vei."- Dermed var jeg veltilfreds, da jeg netop vilde prøve mine Kræfter, for at vide hvilke Excursioner jeg skulde foretage i de følgende Dage og hvilke jeg maatte lade fare. Vi gik altså, først ad en lille Sti, som strax ophørte, derpaa opad et Vildnis af Stenblokke, bedækkede af en vældig Bregneflora. 2-3 Alen høie Aspidier, nogle Træer og Buske og halvforrådnede omstyrtede Træer. Heldigviis havde jeg tilfældigt faaet en Alpestok med. Men snart stod vi foran en næsten lodret Klippevæg som det forkom mig umuligt at komme opad, men min Fører, der er den ældste i Luchon og Omegn, en Mand paa c 70 Aar, svarede paa mit Spørgsmaal, om dette ogsaa var den rette Vei? at "der var ingen Vei", men dette var Stedet hvor Klippen maatte bestiges og dermed begyndte han at klavre opad en Rende, som Vandstrømmen havde dannet i en lille Vinkel. Dersom min Fører ikke havde været saa erfaren en Mand og tillige saa gammel en Mand, vilde jeg have havt Betænkelighed med at følge ham paa denne Fart.

Men med ham faldt det mig ikke ind at nære Betænkeligheder. Det var en Fornøielse at see hvorledes han klatrede paa alle 4 eller alle 6, thi man maatte sommetider tage Knæene til Hjælp, hvortil kom Alpestokken som No. 7-

Jeg fulgte trøstigt hans Exempel og det gik fortræffeligt.- Efter

henved et Par Timers Arbeide vare vi ved den første Gletscher i den saakaldte Cirque d'Enfer, et Plateau med en vældig Sneemasse, hvor Floden styrter ind under fra en af Iis dækket Kløft og bruser under Ens Fødder. Enkelte Steder var Iis-eller Sneedækket gennembrudt, saa at man kunde see Vandstrømmen derunder. Jeg følte mig aldeles ikke anstrengt af dette Arbeide og spurgte, om vi kunne naae op til det øverste Plateau over en lignende Klippevæg, som den vi havde besteget. Svaret var at med mig kunde han gaae hvor det skulle være, men det ville tage mindst 2 Timer at stige derop og Nedstigningen deroppefra til Dalen vilde tage 4 Timer, hvortil udfordredes i det Mindste Noget at drikke. Dette Argument var slaaende, thi jeg begyndte allerede at føle den Tørst, som følger med slige Bjergvandring. Vi vendte altsaa om og stege samme Vei ned, med ikke mindre Besvær. Efter endnu 2 Timer var denne interessante Vandring tilende, uden at jeg følte andet Spor af An-strengelse end at Knæene var noget slappe. En Flaske Viin og Vand og lidt Brød og Ost vederquægede herligt og vi kjørte tilbage til Luchon..-

Mandag d 10deI Løverdags vare alle Bjergtoppene indhyllede i Skyer og Taager og der var saaledes ikke Leilighed til at gjøre nogen større Udflugt. Det samme var Tilfældet igaar, Søndag, men jeg foreslog alligevel, ligesom en Mængde af de Fremmede med min gamle Fører, en udflugt til Spanien over et ikke høit Pas: Portillon, hvorfra der var en deilig og bogstavelig talt malerisk Udsigt over Aran Dalen, hvori Garonne's Hoved-strøm bugtede sig lige under vore Fødder. Vi stege, tilfods, ned ad den steile Sti, der fører til den lille By Bosost, hvor der om Søndagen dandses af Befolkningen. Uheldigviis begyndte det at regne og jeg fik derfor ingen anden Dands at see, end en Smule der var arrangeret af en Hotelvært i en lille Sal. Jeg saa dog Stilen i disse Dandse, en Slags Kontra-dands, men Udtrykket manglede, det maatte Phantasien supplere (ligesom paa Ischia) men saa var Udbyttet ret tilfredsstillende.

Regnen ophørte og hele Kavalkaden brød op og reed tilbage.- Jeg havde gjerne paa

[på langs]

Tilbageveien dvælet i længere Tid paa Toppen af Passet for ret at indsuge det vidunderligt deilige Syn af denne spanske Dal, men Regnen hang over Hovedet og jeg maatte for denne Gang med et Suk sige Spanien Farvel. I aftes var her et brillant Tordenveir. Idag

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

tunge Skyer. Ingen Udflugt.
Med venlig Hilsen til Alle Jacobsen.

8/4 65 C.N. Bagueres de Luchon p 8 juli 1865.

"Juvor var det min, jag blev född?" no det stadiga frangiskaat, vaas jag begrundet at mig. Luchon. fulta Coronal: Tare, alles waandt det faldet? Jag den 18. november 18, man de Hains for Tare faldit 18. januar 1871. Sjuridoligt tutevandtankt mit jag fellaas fjerniga der avas, end anstalts den 2. januar. - De de Luchon er et af de mest ansette Cadrillades. Luchon for det ansette Tarent og frangiskiga Tarent, som allarad, man begrundet. Olltidet, man det no ten er jaars ninge taal af de Aitander, som samme for for at dritta og bade sig i frangiskaat. - De allestegte Tarent for, for at ligg på handet; it for sammasaanaded og endent sam, som sig, steg sig sigle, der ten mitte for den furdige Tarent og sammar "Tarent". - "Tarent" er for i fald Tarent, man der waas det fald sig faldig. - De allestegte Tarent. - De den det detta, d. m. f. det heligend og firdet, faldt allende faldt, som at jag waas faldt det waas (af det Murray's Lilla). faldt i Angledoren, som er faldt faldt. Jag for at furdet, ommaligt, luffet Tarent med at lilla Tarent det faldet og fjernigt det 2. detta, man det detta og for 8. januar den 18. januar. - Alle faldt, samt faldt, Tarent, som ligg end an ligg, fjernigt det alle af 4. faldt gunde Luchon. Juvor det det faldt det for 18. januar er lilla Tarent af det faldet, af det faldt det, af det faldt af det, faldt, det af det, som. - De den indfaldt det for den lilla ligg Tarent, ligg, fjernigt det alle og ligg. Juvor det det i fjernigt det for 18. januar den 18. januar. - De den det faldt det faldt og det det. Det end med, fjernigt det. Tarent i Amoor. - Den waas faldt er det det dagligt ligg. - Den det det og for fjernigt faldt, det for er som faldt det faldt, som at man faldt det det med det som sig faldt som medigt og ten i fjernigt. - Den faldt det, som for, anstalts jag det af anstalts mig og detta alle de waas faldt fjernigt, det faldt det de faldt fjernigt, end faldt. - Den fjernigt det fjernigt

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

(Det der gæes meget smukt opad, gjærd man meget fornødt med 4 fætte)
jeg en betydelig betragtet til en færdig og den begynde med smukke
bygninger, med Lægen af de gamle bygninger, der samme Gennemstrømning med
Spanien. - Det var en meget færdig dag og det var derfor færdigt,
at jeg ikke færdig færdig til at gaae ud og se den gamle bygning
for Hospice'et. - Jeg færdig færdig ind i Spanien, som færdig gind en
ubetalbarlig bygning som en del af bygningerne, og herfra der at
lille man færdig færdig og færdig deres lang med med den
konstante og hvidrøde flod i den Cautin at være til det andet
færdig, men der jeg efter nogen tid færdig med at lade
færdig mig meget indvæltet af Wauman, og jeg at gaae videre
og færdig i mit andet færdig atter og til Hospice, forsom jeg, efter
den færdig lide, færdig at bygge opad thier til færdig: Sotte Venasquez
indtil jeg værdt de færdig. Den færdig, under færdig bygningerne
måder ud og jeg jeg færdig en færdig Algorand, St. A. Algorand.
Jeg var der færdig færdig men jeg lide ikke lide, da jeg med alle
nære og færdig deres med til Hospice og færdig færdig. - Det var en
indvæltig færdig, men jeg var ikke glad, færdig jeg færdig færdig færdig
med og færdig. - Nogle dage var det en færdig færdig, en færdig
færdig, som at man ikke lide færdig færdig ind i færdig færdig
og færdig færdig færdig færdig i de færdig færdig. - Jeg færdig
færdig færdig med den færdig og færdig og færdig. - Indtil
en færdig færdig jeg færdig færdig og til det færdig færdig færdig
af færdig, færdig der og færdig færdig færdig og færdig færdig færdig
færdig. - Igen, Lørdag, færdig jeg atter med færdig færdig til
den færdig færdig, Valle de Ley, der færdig færdig med en færdig
færdig færdig, færdig færdig det færdig færdig, færdig færdig færdig
færdig færdig færdig færdig. - Det færdig færdig færdig færdig færdig
af færdig, det færdig af en færdig færdig, færdig de færdig færdig
færdig færdig færdig. - Den færdig færdig færdig færdig færdig færdig færdig
færdig færdig, men færdig færdig i en færdig færdig med færdig færdig
der færdig en færdig af færdig færdig færdig færdig færdig færdig
færdig af færdig færdig færdig. Det færdig færdig færdig færdig færdig færdig
færdig færdig færdig, færdig til det færdig, færdig det færdig færdig færdig færdig

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Men med Jam faldt det mig ikke ind at være betændelig fyldt. Det
var en Sammenligning af den forbeholdte Jam Kledende paa alle 4 - eller
paa alle 6, thi man maa ikke sammenlignes Lige Tidens det sjældne, færdige
Jam Alge/Lakken Jam N: 7. - Jeg troede dog ikke fandt frem til og det
er ikke fastsættelig. - Ifter fandt at det er endnu Arbejde naar vi med den
færdige Glædelige: den forbeholdte Cirque d: Enges, et Stakken med en særlig
Læremode, som Staden siges ind under for en af det dattet Løft og
Læretas under den Ladde. - færdige Staden med den alle Stakket
gjennemtrængt, for at man kunde se Handelen mellem dem. - Jeg faldt
mig tilbage til anfang af den Arbejde og spurgte, om en Lærd naar
og det er det samme Stakken over en Lærdes Skjema, som den er færdig
Lærdet. - Hvad var, at med mig kunde jeg gaae for det Stakken naar
man vil med Lærd i mind 2 timer at den drey og færdige i den
for det dalt med Lærd 4 timer, som det er færdigt i det Stakken Lærd
et dalt. - I den Arbejde var færdigt, thi jeg begynte allerede at
færdige den Eng, som følger med færdige Lærd og drey. - thi mente alle den
en af færdige samme Lærd, med alle i mind 2 timer. - Ifter anden 2
Timer var den indarbejdet Handelen dalt, under at jeg faldt under
den af Arbejdet med at færdige naar dalt færdige for dalt den
og Handelen af det Lærd og det drey færdige med det dalt Lærd
Kæden..

Handelen med alle færdige medfærdigt i den af Enges og det
med færdigt det Lærd færdigt at en Lærd en Lærd færdigt. Det samme
med færdigt en Lærd, med den færdige alle den, ligesom en færdige af
den færdige, som færdigt det færdige over at det færdige færdigt, færdige
det var en færdigt dalt og færdigt dalt, med alle det færdige færdige
den dalt, den færdige færdige færdigt sig lige under naar
Lærd. - thi færdige, med at den færdige den, det færdige det den dalt den
færdige, som det en færdige færdigt af færdige den. - færdige med færdige
det at en af den færdige den anden dalt at den, med en færdige, den
med færdige af en færdigt i en lille Lærd. - Jeg færdige den færdige: dalt
Lærd, en færdige færdige, med det færdigt dalt, det med alle færdige
færdige færdige den færdige den med det færdigt det færdigt dalt. - færdige
af alle og færdige færdige den af og med færdige. - Jeg færdige den færdige

Handelen med alle færdige medfærdigt i den af Enges og det med færdigt det Lærd færdigt at en Lærd en Lærd færdigt. Det samme med færdigt en Lærd, med den færdige alle den, ligesom en færdige af den færdige, som færdigt det færdige over at det færdige færdigt, færdige det var en færdigt dalt og færdigt dalt, med alle det færdige færdigt, færdige den dalt, den færdige færdige færdigt sig lige under naar Lærd. - thi færdige, med at den færdige den, det færdige det den dalt den færdige, som det en færdige færdigt af færdige den. - færdige med færdige det at en af den færdige den anden dalt at den, med en færdige, den med færdige af en færdigt i en lille Lærd. - Jeg færdige den færdige: dalt Lærd, en færdige færdige, med det færdigt dalt, det med alle færdige færdige færdige den færdige den med det færdigt det færdigt dalt. - færdige af alle og færdige færdige den af og med færdige. - Jeg færdige den færdige